

กฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจนำรู้ ตอน Fintech

นางสาวสุรภา ศรีเมือง
วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ผู้เรียบเรียง

บทนำ

FinTech มีที่มาจากคำว่า Finance ผสมกับคำว่า Technology ซึ่งก็คือการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเงิน ตัวอย่างของ Fintech ด้านการเงินได้แก่ Application ของธนาคารที่ทำให้เราสามารถทำธุรกรรมต่างๆรับ จ่าย โอนเงิน บนโทรศัพท์มือถือหรือคอมพิวเตอร์ได้ โดยที่เราไม่ต้องเดินทางไปที่ธนาคาร ด้านการลงทุนก็มี Application ที่ทำให้เราสามารถซื้อขายหลักทรัพย์ได้ด้วยตัวเอง รวมถึง Application ที่ช่วยวิเคราะห์หลักทรัพย์อีกมากมาย ในปัจจุบัน FinTech เปลี่ยนวิธีการดำเนินชีวิตของเราให้ก้าวเข้าสู่ความสะดวกสบายยิ่งขึ้น หนึ่งในเทคโนโลยีนั้นคือ Algo Trading หรือ Program Trading ใช้สำหรับงานตลาดหลักทรัพย์ เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จะส่งคำสั่งซื้อขายหุ้นได้ด้วยตัวมันเองทันที เมื่อราคาหุ้นสภาวะตลาดหรือตัวแปรอื่นๆเข้าเงื่อนไขของโมเดลที่ถูกเขียนขึ้นมา โดยบริการเหล่านี้มักจะอยู่ในรูปแบบของบริการออนไลน์แทบทั้งสิ้น เนื่องด้วยนวัตกรรมฟินเทค (Fintech) มีส่วนช่วยส่งเสริมการทำธุรกิจและธุรกรรมทางการเงินโดยผ่านอินเทอร์เน็ต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับความสะดวกสบาย รวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการชำระเงิน การโอนเงิน การกู้ยืมเงิน การหาเงินทุนและการบริหารจัดการเงินลงทุน ซึ่งเหล่านี้ล้วนเกี่ยวข้องกับนวัตกรรม fintech ทั้งสิ้น

สถานการณ์ FinTech ในประเทศไทย

ในปีนี้นักธนาคารในประเทศ ต่างพร้อมใจกันปรับลดธนาคารสาขา และ ตู้ ATM ลง และประกาศปรับค่าธรรมเนียมการโอน เนื่องจากจำนวนผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เริ่มเข้าสาขาของธนาคารน้อยลง มีการทำธุรกรรมทางการเงินในมือถือมากขึ้น เพราะสะดวกกว่าไปสาขาของธนาคาร ทำได้ทุกที่ทุกเวลาแถมประหยัดเวลากว่าเยอะ อีกทั้งยังช่วยลดต้นทุนของธนาคารได้ ทำให้ผลประโยชน์ตกเป็นของผู้ใช้บริการไปเต็มๆ อีกทั้งยอดผู้ใช้บริการ “พร้อมเพย์” ที่เติบโตขึ้นแบบก้าวกระโดด แสดงให้เห็นว่า ธนาคารและผู้คนภายในประเทศไทยกำลังเริ่มปรับตัวเข้าสู่ “สังคมไร้เงินสด” (Cashless) อย่างชัดเจน แต่ Mobile Banking หรือ พร้อมเพย์ ก็เป็นเพียงเสี้ยวหนึ่งของ FinTech ในประเทศไทยเท่านั้น เพราะจริงๆ แล้ว FinTech ที่เกิดในประเทศไทยนั้น มีอยู่ ๓ ประเภทที่ปรากฏชัดเจน ได้แก่

- ประเภทบริหารหนี้ เช่น แปรนด์ Refinn ที่เข้ามาช่วยเรื่องการบริหารจัดการหนี้สินเชื่อที่อยู่อาศัย ด้วยการรีไฟแนนซ์
- ประเภทประกัน เช่น “Claim Di” (เคลมดี) Mobile Application ที่ช่วยให้คนขับรถสามารถทำเคลมประกันภัยได้ด้วยตนเอง แบบรวดเร็ว ทันใจ เพียงใช้ปลายนิ้วสัมผัส โดยไม่ต้องรอรประกันอีกต่อไป
- ประเภทแนะนำการลงทุน เช่น Finnomena

ก้าวต่อไปของธนาคารในยุค FinTech

สมัยก่อนการลงทุนเป็นเรื่องเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยกว่าเท่านั้นเพราะข้อจำกัดสำหรับผู้มีรายได้น้อย แต่ปัจจุบันผู้มีรายได้น้อยก็เข้าถึงการลงทุนได้ คำถามที่ตามมาคือ "ถ้าวันใดประเทศไทยมีการปรับแก้ข้อกฎหมายให้รองรับการนำ FinTech เข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันแบบเต็มรูปแบบธนาคาร ต้องเตรียมพร้อมกับการปรับตัวต่อไป ทั้งนี้ FinTech จะมาช่วยลดทอนขั้นตอนที่ธนาคารทำไม่ได้ ผู้ใช้บริการทำธุรกรรมต่างๆ ได้รวดเร็วและง่ายขึ้น อีกทั้งยังช่วยลดต้นทุนของธนาคารอีกด้วย ซึ่งสุดท้ายแล้วผลประโยชน์ก็จะไปอยู่กับผู้ใช้บริการ ยกตัวอย่างเช่น ในอนาคตธนาคารก็อาจปล่อยสินเชื่อให้กับคนหลายๆระดับได้มากขึ้น เช่น แม่ค้า กว๊ายเดี่ยว หรือ วินมอเตอร์ไซด์ เพราะเดี๋ยวนี้มี App รองรับเป็นหลักฐานที่มารายได้ชัดเจนมากขึ้น เปลี่ยนการให้นำหนักของ Statement มาที่ Information แทน ดังนั้นในอนาคตจะเป็นการแข่งขันโดยใช้ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ และใช้ให้ตรงกับความต้องการมากขึ้น เสนอผลิตภัณฑ์ตรงใจ และถูกเวลา แต่ถ้าในอนาคตประเทศไทยมี FinTech เกิดขึ้นใหม่มากขึ้น FinTech นั้นจะผ่านการคัดกรองโดยธรรมชาติ กล่าวคือ ถ้าเป็น FinTech ที่ดีมีประโยชน์ก็จะขายออก ถ้าทำแล้วไม่ดีก็ขายไม่ออก ดังนั้นความกังวลส่วนใหญ่จึงอยู่กับสถาบันการเงินมากกว่าว่าจะปรับตัวอย่างไร เพราะถ้าเลือกได้ใครก็ชอบที่มีธนาคารอยู่ในมือถือตัวเอง มากกว่าเดินไปธนาคารอย่างแน่นอน นอกจากนี้ยังมีปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligence (AI) และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ชนิดหนึ่งที่มีไว้สื่อสารโดยการสนทนากับมนุษย์เพื่อประโยชน์ทางใดทางหนึ่ง(Chatbot) จะมาช่วยในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นอีกด้วย และอีกไม่นานผู้ใช้บริการธนาคารในประเทศไทยจะสามารถเปิด บัญชีผ่านมือถือ ด้วยการยืนยันตนเองผ่านเทคโนโลยี Biometric เพียงแค่ ๓ นาทีก็เปิดบัญชีได้ (Biometrics คือ วิธีการใช้ข้อมูลทางชีวภาพไม่ว่าจะเป็นลักษณะเฉพาะทางกายภาพหรือพฤติกรรมมาใช้ในการตรวจสอบหรือแสดงตนเช่น ลายนิ้วมือ เสียง ม่านตา DNA ลายเซ็น ใบหน้า

แนวโน้มของ Fintech ในอนาคต ๗ ด้าน

๑. Cryptocurrency

Cryptocurrency คือ สกุลเงินสกุลหนึ่งในรูปแบบของดิจิทัล โดยใช้เทคโนโลยี Blockchain ในการจัดการ โดยสกุลแรกที่เกิดขึ้นคือ บิทคอยน์ (Bitcoin) ถือเป็นนวัตกรรมทางการเงินที่จะใช้แทนเงินแบบเต็มๆ

Bitcoin คือ เป็นสกุลเงินดิจิทัลสำคัญของโลก ปัจจุบันมีมูลค่าตลาดสูงกว่า ๗ พันล้านเหรียญสหรัฐ ส่วนมากใช้กันในหมู่นักเก็งกำไรที่ใช้ Bitcoin เป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยน Bitcoin ยังมีบทบาทในชีวิตประจำวันในเรื่องตลาดออนไลน์ข้ามประเทศ ปัจจุบันการโอนเงินข้ามประเทศมีค่าธรรมเนียมค่อนข้างสูง แต่ด้วยเทคโนโลยีบิทคอยน์โอนเงินข้ามประเทศทำให้การโอนเงินข้ามประเทศมีค่าธรรมเนียมต่ำมากจนแทบไม่มีเลย ปัจจุบันประเทศไทยมีบริการกระเป๋าตังบิทคอยน์ให้บริการซื้อ ขาย โอนแลกเปลี่ยนบิทคอยน์ ผ่านหน้าเว็บไซต์และไม่ต้องใช้บัญชีธนาคาร นอกจากนี้ยังสามารถขอยืมเงินออนไลน์โดยลูกค้าเลือกใช้บิทคอยน์

Blockchain คือเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยนำมาซึ่งความปลอดภัยน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยไม่ต้องอาศัยคนกลาง (centralized trusted party) มาช่วยทำหน้าที่เป็นคนกลางคอยตรวจสอบความน่าเชื่อถือเวลาทำธุรกรรม

ตลาด Blockchain มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยมีคนคาดการณ์ว่าภายในปี ๒๐๒๕ ตลาดนี้จะมีมูลค่าสูงถึง ๒๐ พันล้านเหรียญสหรัฐ

อุตสาหกรรมการเงินเป็นอุตสาหกรรมแรกๆ ที่นำ blockchain มาใช้ โดยข้อดีของ blockchain คือมีความปลอดภัยสูงมาก ซึ่งตัวอย่างการใช้งาน ได้แก่

- การซื้อ-ขายหลักทรัพย์ โดยเทคโนโลยีดังกล่าวจะช่วยลดต้นทุนในการซื้อขายหลักทรัพย์ รวมถึงช่วยให้การซื้อขายเป็นไป得更เร็วขึ้น

- การปล่อยสินเชื่อสามารถทำได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- การโอนเงินข้ามประเทศจะถูกกลางและเร็วขึ้น

ในส่วนของ Cryptocurrencies นั้น คนส่วนใหญ่จะยังเหมารวมสกุลเงินดิจิทัลว่าเป็นบิทคอยน์อยู่ แต่ในปี ๒๐๑๘ สกุลเงินดิจิทัลอื่นๆ จะเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้นในกลุ่มคนทั่วไป เช่น Ethereum, Bitcoin Cash, Litecoin, Ripple เป็นต้น นอกจากนี้ ICO (Initial Coin Offering) เป็นวิธีระดมทุนใหม่อาศัยเทคโนโลยีเข้าช่วยแทนที่ผู้ลงทุนจะจ่ายเงินเพื่อแลกกับหุ้น แต่พวกเขาจะได้รับเหรียญดิจิทัลที่จับต้องไม่ได้เป็นสิ่งตอบแทนจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในปีหน้า สิ่งที่น่าจับตามองคือทิศทางของวงการสกุลเงินดิจิทัลจะเป็นอย่างไรเมื่อนักลงทุนสถาบัน และบริษัทการเงินชั้นนำเข้ามาสู่ตลาดมากขึ้น ปี ๒๐๑๘ เป็นต้นไป เราจะเห็นทิศทางที่ชัดเจนขึ้น จะเห็นได้ว่ารัฐบาลรวมถึงองค์การทางเศรษฐกิจบางรายเริ่มออกมาแสดงจุดยืนของตนเองแล้ว

๒. Multiple Currency e-Wallet

ในช่วง ๔-๕ ปีที่ผ่านมา เราจะเห็นว่ามี Digital Wallet เกิดขึ้นมากมาย ทำให้เกิดสังคมประเภทใหม่ คือ Cashless Society (สังคมไร้เงินสด) ในประเทศไทยได้ ตั้งแต่ปี ๒๐๑๘ เราอาจจะเห็นพัฒนาการของ e-Wallet ของไทยที่ไม่เพียงแต่สามารถทำธุรกรรมในประเทศเท่านั้น แต่สามารถทำธุรกรรมในต่างประเทศได้ด้วย ซึ่งจะอำนวยความสะดวกต่อผู้ใช้ เพราะเพียงแค่พกสมาร์ตโฟนก็ชำระเงินได้ ไม่ต้องพกเงินสด เช่น

- Apple Pay เป็นแอปพลิเคชันที่จะช่วยเป็นเหมือนกระเป๋าตังค์ที่อยู่บนอุปกรณ์ IOS ไม่ว่าจะเป็น iPhone, iPad, Apple Watch, Mac ช่วยให้สะดวกสบายและไม่ต้องพกบัตรหลายๆใบไม่ว่าบัตรเครดิต บัตรเดบิตหรือบัตรเติมเงิน เพราะ Apple Pay จะรวมทุกบัตรไว้ในที่เดียวและยังช่วยให้สามารถใช้จ่ายซื้อสินค้าได้อย่างง่ายดายผ่านทาง Apple Pay

- Samsung Pay คือ เป็นแอปพลิเคชัน บนมือถือของซัมซุงที่ให้ผู้ใช้งานสามารถผูกบัตรเครดิตที่ตนเองถืออยู่เข้ากับแอปพลิเคชัน ดังกล่าว เวลาจะชำระเงินเมื่อไรก็ไม่ต้องนำบัตรเครดิตออกมาดูอีกต่อไป แต่ใช้การเปิดแอปพลิเคชันเลือกบัตรเครดิตที่ต้องการใช้ชำระเงินแล้วแตะเข้ากับเครื่องรูดบัตรที่เคาน์เตอร์ชำระเงินได้เลยทันที

- Alipay คือบริการชำระสินค้าผ่านระบบออนไลน์โดยใช้งานด้วยการดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน Alipay มาวางไว้บนโทรศัพท์มือถือ ทำการลงทะเบียนและผูกบัญชีเข้ากับบัตรเครดิตของคุณ จากนั้นเมื่อเห็นสัญลักษณ์ QR Code จาก Alipay เมื่อไรก็สามารถนำแอปพลิเคชันขึ้นมาสแกน QR Code เพื่อชำระเงินได้ทันทีแบบไม่ต้องพกกระเป๋าตังค์กันเลย

๓. Payment Security

การเฝ้าระวังข้อมูลที่เกิดขึ้น ผลักดันให้สถาบันการเงินเพิ่มระดับความปลอดภัยเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ รวมถึงปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของเว็บไซต์ให้มีความเสถียรและยากต่อการถูกแฮ็ค เราจะเห็นว่ามีผู้นำเทคโนโลยีไปโอเมทริกซ์ เช่น การจดจำใบหน้า สแกนม่านตา สแกนลายนิ้วมือเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มระดับความปลอดภัย โดยสถาบันการเงินจะเปลี่ยนบทบาทจาก เชิงรับ (reactive) มาเป็น เชิงรุก (proactive) มากขึ้น

๔. Machine Learning

ในปี ๒๐๑๘ มีการนำ machine learning มาใช้ในวงการการเงินจะแพร่หลายมากขึ้น กล่าวคือ สถาบันการเงินสามารถนำข้อมูลเชิงลึก (insight) เกี่ยวกับพฤติกรรมผู้ใช้ ความคาดหวัง และการตอบรับของผู้ใช้ มาใช้ในการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่ตรงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น รวมถึงพัฒนาวิธีการสื่อสารแบบส่วนบุคคล (personalization)

๕. Next-Gen Chatbots

Chatbot ก็คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ชนิดหนึ่ง ที่มีไว้สื่อสารโดยการสนทนากับมนุษย์ เพื่อประโยชน์ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ในปัจจุบัน chatbot มีระดับความอัจฉริยะ (intelligence) อยู่ที่ ๒-๓ ปี ในอนาคต เราจะเห็นพัฒนาการของ chatbot มากขึ้น โดยความสามารถของการตอบสนองและการตัดสินใจจะมีความแม่นยำมากขึ้น เราอาจจะเห็นสถาบันการเงินนำ chatbot มาใช้ในฝั่ง support ลูกค้ามากขึ้น ซึ่ง chatbot จะตอบโจทย์ในเรื่องของความเร็ว และคุณภาพของการบริการ รวมถึงสร้างมาตรฐานในการตอบคำถามต่างๆอีกด้วย ดังนี้

- คอยตอบปัญหาเกี่ยวกับการใช้งาน
- นำเสนอข่าวสาร โปรโมชั่น จากร้านค้าหรือสำนักข่าวต่างๆ
- ช่วยในการปิดการขายสินค้า คอยแนะนำลูกค้า สร้างบิล และหน้าจ่ายเงิน
- ให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ เช่น ให้คำปรึกษาทางกฎหมายเรื่องที่จะจอดรถและที่อยู่อาศัย
- ช่วยดูแลลูกค้า อย่างเช่นในธุรกิจการบิน สามารถดูไฟล์ เช็คอิน เที่ยวบินและอื่นๆได้
- ช่วยปรับปรุงสินค้า เช่น มันมีบอทที่ช่วยคุยกับลูกค้าเพื่อหาฟีดแบ็กว่า เบียร์ที่ลูกค้าดื่มมีรสชาติดี ไม่ดี กลิ่นเป็นยังไง ราคาเป็นยังไง ซึ่งสามารถเก็บเอาข้อมูลส่วนนี้มาพัฒนารสชาติและราคาได้ทันที

ผู้ช่วยด้านการเงิน อย่างของ American Express ใช้ Amex Bot ให้คอยช่วยดูเรื่องของสิทธิประโยชน์ แจ้งการทำธุรกรรมหรือแม้แต่อัปเดตทางการเงิน ทำให้ผู้ใช้บัตรเครดิตสะดวกขึ้นไปอีกขั้น

Chatbot มี ๒ แบบ แบบแรกคือแบบที่ถูกกำหนดด้วยกฎต่างๆ(Based on rules) กับแบบที่มีปัญญาประดิษฐ์ AI(Artificial Intelligence) คือใช้ Machine learning เข้ามาช่วย ซึ่งแบบที่ใช้กฎ (Based on rules) นั้น ถ้าอยากให้เจ้า Chatbot ของเราก่งหน้อย อาจจะต้องสร้างกฎไว้ให้หลายๆข้อ เพื่อให้ครอบคลุมหลายๆเคสและตรงตามเป้าหมายที่เราต้องการให้ Chatbot เป็น เพราะ Chatbot แบบนี้จะสามารถโต้ตอบได้เฉพาะคำสั่งที่เราได้สร้างขึ้นไว้ตามกฎของเรา เกิดถ้าผู้ใช้ตอบกลับในบางคำสั่งที่เราไม่ได้เตรียมไว้ ตัว Chatbot เองก็อาจไม่เข้าใจว่าผู้ใช้ต้องการอะไร ส่วนแบบปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้ AI นั้นจะมีความยากในการทำมากกว่า เพราะอาจจะต้องมีการนำ Natural Language Processing (NLP) และ Natural Language Understanding (NLU) มาใช้ เพื่อช่วยให้ Chatbot ของเราเข้าใจภาษามนุษย์ รูปประโยค ความหมายที่มนุษย์ต้องการสื่อได้ดีขึ้น ซึ่งตอนนี้ก็มีบริษัทใหญ่ๆ หลายๆเจ้า ที่ได้พัฒนาเทคโนโลยี NLP-NLU ไม่ว่าจะเป็น IBM, Microsoft, Google และ Facebook

๖. Big Data Analytics

“Big Data” คือข้อมูลขนาดใหญ่มากที่ซอฟต์แวร์ หรือฮาร์ดแวร์ธรรมดาไม่สามารถจัดการหรือวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรวบรวมข้อมูลทั้ง Structured (พวกที่เก็บในโครงสร้างตารางข้อมูล) และ Unstructured (พวกที่เป็นข้อความยาวๆ รูปภาพ วิดีโอ ต่างๆ) มาทำการประมวลวิเคราะห์ข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ หลายๆ องค์กรได้นำ Big Data มาใช้อย่างจริงจัง ในส่วนของอุตสาหกรรมการเงินนั้น Big Data จะเข้ามาช่วยในเรื่องของ “personalization” โดยนำข้อมูลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูล demographics, social data, ข้อมูลการทำธุรกรรม, ประวัติการใช้งานผ่านมือถือและเว็บไซต์ ฯลฯ มาหา ข้อมูลเชิงลึก และ

พฤติกรรมผู้บริโภค และออกแบบประสบการณ์ที่ตอบโจทย์ ทำให้ผู้ใช้รู้สึกเชื่อมต่อ กับแบรนด์มากขึ้น นอกจากนี้ Big Data ยังทำงานคู่กับ Machine Learning เพื่อช่วยในการประเมินความเสี่ยง โดยการนำ predictive analytics จะช่วยกำจัดการฉ้อโกงของการใช้บัตรเครดิตได้

๗. AI & Robo Advisors

ในไม่กี่ปีอันใกล้ นี้ จะเป็นยุคของหุ่นยนต์ เราจะเห็นว่า ปัญญาประดิษฐ์หรือ Artificial Intelligence จะเข้ามามีบทบาทในหลายๆ ส่วนรวมถึงในด้านการลงทุนด้วย เช่น Robo-advisor คือบริการจัดการพอร์ตโฟลิโออัตโนมัติ โดยใช้อัลกอริทึมในการช่วยเลือกการลงทุนที่เหมาะสมตามระดับความเสี่ยงและระยะเวลาในการลงทุน Robo-advisor อาจจะมาแทนที่ที่ปรึกษาทางการเงินในอนาคต

FinTech Startup ซึ่งหมายถึง Startup ที่ค้นหาโมเดลการทำธุรกิจด้านการเงินโดยเน้นการใช้ IT เป็นตัวหลักในการขับเคลื่อน Startup คือบริษัทที่ก่อตั้งเพื่อค้นหาโมเดลการทำธุรกิจแบบใหม่ ซึ่งสามารถทำซ้ำได้และขยายตัวเพื่อรองรับการเจริญเติบโตได้ โดยมีความคาดหวังที่จะมีรายได้เติบโตอย่างรวดเร็วในอนาคต ส่วนใหญ่แล้วสินค้าหรือบริการของ Startup จะทำให้ผู้บริโภคได้ประโยชน์มากขึ้นและเจ้าของธุรกิจเดิมเสียประโยชน์ ตัวอย่างเช่น Uber ทำให้ผู้โดยสารทั่วโลกเดินทางได้สะดวกขึ้น ส่งผลให้ผู้ให้บริการรถ Taxi อาจมีลูกค้าลดลง

ตอนนี้จึงเป็นยุคทองของ FinTech Startup สำหรับคนไทย มีเหตุผล ๓ ด้านนี้

๑) ความต้องการด้านนวัตกรรม (Demand for Innovations) พัฒนาการของ FinTech ในประเทศไทยยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นเมื่อเทียบกับต่างประเทศ ในขณะที่คนไทยมีความก้าวหน้าเรื่องการใช้ Smart Phone และ Social Network เป็นอันดับต้นๆ ของโลก ทำให้เรามีความต้องการใช้บริการเรื่องที่เกี่ยวข้องการเงินในระดับที่ทัดเทียมกับต่างประเทศ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีใจทำ Startup ศึกษา Success Story จากต่างประเทศและนำมาปรับใช้ในประเทศไทยได้

๒) อุปทานของเงินทุน (Supply of Capital) การที่มี การร่วมลงทุนเป็นการนำเงินลงทุนเข้าไปร่วมถือหุ้นในบริษัทโดยการระดมทุนจากบุคคลต่างๆ โดยให้บุคคลเหล่านี้ได้เป็นหุ้นส่วนของบริษัทด้วย และเมื่อบริษัทมีกำไรก็จะทำการแบ่งตามสัดส่วนของการถือหุ้น (Venture Capital) เกิดขึ้นมากมายช่วยให้ธุรกิจที่เกิดขึ้นใหม่ (Startup) มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่กว้างขึ้น ซึ่ง Venture Capital เหล่านี้จะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุนใน Startup โดยตรง และยังสามารถให้คำปรึกษากับ ผู้ก่อตั้งบริษัท (Founder) ได้อีกด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับ Venture Capital ที่เป็นธนาคารจะช่วยสนับสนุน FinTech Startup ได้เป็นอย่างดี

๓) มาตรการต่างๆ และโครงสร้างพื้นฐาน (Regulations and Infrastructures) หน่วยงานภาครัฐของหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยได้ออกมาตรการส่งเสริม Startup อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เช่นการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล ๕ ปีแรกให้กับ Startup นอกจากนี้ ตลาดหลักทรัพย์ กสท. ธนาคารแห่งประเทศไทย ต่างก็ตื่นตัวเกี่ยวกับ FinTech เช่นเดียวกัน ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐานนั้น การมี 4G ที่ครอบคลุมอย่างทั่วถึงจะช่วยทำให้เกิดบริการใหม่ๆ ขึ้นอีกมาก

ด้วยเหตุที่ FinTech เป็นกลุ่มธุรกิจที่น่าเสนอบริการในช่องทางใหม่ๆ หลักการที่เคยใช้ได้ดีในการสร้างสินค้าแบบเดิมๆ อาจไม่เพียงพออีกต่อไป วันนี้ เรามาดูกันว่า หัวใจของการสร้างสินค้าหรือบริการใน FinTech ให้ประสบความสำเร็จ มีดังนี้

- แก้ปัญหาได้ตรงจุด

ต้องมองให้ออกว่าลูกค้ามีปัญหาอะไร แล้วเสนอวิธีการแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ เราสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยสร้างพฤติกรรมการใช้บริการใหม่ๆ ให้ผู้บริโภคได้ โดยดูจากตัวอย่างความ

เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ เช่น ตัดปัญหาเวลาทำการของธนาคารด้วยการทำธุรกรรมบน iBanking หรือ ลดเวลาการเดินทางไปห้างสรรพสินค้าด้วยการ Shopping Online

- ใช้งานง่าย

เพราะการใช้ชีวิตทุกวันนี้ก็ยากพอแล้ว ลูกค้าจึงมองหาบริการที่ใช้งานได้ง่าย และให้ประสบการณ์ที่ดีระหว่างการใช้งาน ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบเว็บไซต์ที่เรียบง่าย เข้าถึงได้ทั้งจากเดสก์ท็อป และมีมือถือ ความสะดวกรวดเร็วในการติดตั้งแอปพลิเคชัน การใช้งานผ่าน user interface ที่เข้าใจง่าย สามารถใช้งานได้อย่างสะดวกไม่ว่าจะเป็นลูกค้าในช่วงอายุใดๆ ก็ตาม

- มีความปลอดภัย

เนื่องจาก FinTech เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางการเงินไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง ความปลอดภัยในการใช้บริการย่อมเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ระบบจะต้องมี ทั้งในด้านการรักษาข้อมูลของลูกค้า รวมไปถึงความปลอดภัยในการทำธุรกรรมต่างๆ

- ลูกค้าเข้าถึงการบริการได้ง่าย

ความสะดวกในการเข้าถึงการบริการถือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง ตัวอย่างที่เห็นชัดในปัจจุบันนี้ เช่น การสร้าง Mobile application เพื่อให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงบริการได้ง่าย และสามารถเข้าใช้งานจากที่ใดก็ได้

- ตรง life style ของกลุ่มเป้าหมาย

ยกตัวอย่างเช่น หากกลุ่มลูกค้าเป็นนักวิเคราะห์ ชอบอ่านตัวเลข ตีเส้นราคาหุ้น และวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงลึก การใช้บริการผ่านเว็บไซต์หรือโปรแกรมบนเครื่องคอมพิวเตอร์ก็จะเป็นสิ่งที่เหมาะสม เนื่องจากการใช้งานบนแท็บเล็ตหรือมือถืออาจจะมีข้อจำกัดในหลายๆ ด้าน แต่หากเป็นบริการง่ายๆ เช่น การชำระเงิน โอนเงิน หรือธุรกรรมอื่นๆ ที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน การทำธุรกรรมเหล่านี้บนมือถือก็จะให้ความคล่องตัวกับผู้ใช้งานมากกว่า

- มีระบบรองรับที่มีประสิทธิภาพ

ไม่ว่าจะเป็นการบริการด้านใดก็ตาม ระบบจะต้องมีความสามารถในการนำเสนอข้อมูลอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถรองรับการใช้งานของลูกค้าจำนวนมากได้อย่างเหมาะสม จะต้องมั่นใจว่าระบบยังสามารถให้บริการลูกค้าได้ แม้จะมีจำนวนลูกค้าหลายๆ ท่านเข้าใช้งานพร้อมๆ กันก็ตาม อีกทั้งควรมีแผนสำรอง ในกรณีระบบหลักเกิดมีปัญหาใช้งานไม่ได้ด้วย

- ตอบสนองความต้องการของตลาดได้อย่างรวดเร็ว

การบริการที่ดีควรจะปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ เพื่อรักษากลุ่มลูกค้า นอกจากการนำ feedback มาพัฒนาและปรับปรุงบริการแล้ว การเห็นปัญหาและความต้องการในอนาคต ก็จะทำให้บริการของเราทันสมัยอยู่เสมอครับ

โดยสรุป Fintech ก่อให้เกิดตลาดใหม่อันเกิดจากการเชื่อมกันระหว่างด้านการเงินและเทคโนโลยี เป็นส่วนผสมของกระบวนการดั้งเดิมในเรื่องทางการเงินไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเงินทุนหมุนเวียน, Supply Chain, กระบวนการชำระเงิน, การฝาก ถอน, ประกันชีวิต และอื่นๆ แต่แทนที่จะเป็นโครงสร้างการทำธุรกรรมแบบเดิม ก็มีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์แบบและสะดวกต่อผู้ใช้งานมากขึ้น

โดยที่ประธานสภาบัณฑิตปัญญาแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาและเสนอแนวทางการแก้ไขกฎหมายเพื่อพัฒนาและกำกับดูแลธุรกิจเทคโนโลยีการเงิน (Financial Technology: Fin Tech) และการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีการเงิน วัตถุประสงค์ของการตั้งคณะกรรมการชุดนี้เพื่อพิจารณาศึกษาและ

เสนอแนะแนวทางการแก้ไขกฎหมายเพื่อพัฒนาและกำกับดูแลธุรกิจเทคโนโลยีการเงินและการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีการเงิน และการทำธุรกรรมด้วยเทคโนโลยีการเงิน แก้ไขอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือบริการ โดยให้เข้าถึงและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง รวมทั้งเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ และอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ ตลอดจนการทำธุรกรรมด้วยวิธีการทางดิจิทัล ส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้วยเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้อย่างทั่วถึง และลดต้นทุนในการทำธุรกรรมทางการเงินโดยรวมของประเทศ (สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, ๒๕๖๑) โดยใช้ชื่อว่าร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้วยเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งภายหลังจากที่มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ระหว่างวันที่ ๔ กันยายน-๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ ได้มีการปรับเปลี่ยนชื่อร่างพระราชบัญญัติจากเดิมที่ชื่อ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้วยเทคโนโลยีทางการเงิน เป็นร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการประกอบธุรกิจและการเข้าถึงบริการของประชาชนด้วยเทคโนโลยีทางการเงิน พ.ศ. ... ซึ่งมีจำนวน ๓ หมวด และบทเฉพาะกาล รวมทั้งสิ้น ๓๔ มาตรา

สาระสำคัญของกฎหมาย

นิยามศัพท์ที่สำคัญ

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ให้บริการทางการเงิน” หมายความว่า

(๑) สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(๒) สถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

(๓) ผู้ที่ประกอบการในธุรกิจประเภทซึ่งอยู่ภายใต้กำกับของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คณะกรรมการกำกับตลาดทุน หรือสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

(๔) ผู้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตและนายหน้าประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต

(๕) ผู้ประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยและนายหน้าประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยประกัน

วินาศภัย

(๖) ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

(๗) ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานกำกับดูแลให้ทดสอบนวัตกรรมกับลูกค้าจริง (regulatory sandbox)

(๘) บุคคลอื่นตามที่คณะกรรมการจะประกาศกำหนด

“ผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยี” หมายความว่า บุคคลที่ให้บริการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพบริการทางการเงิน

“ข้อมูล” หมายความว่า สิ่งสื่อความหมายให้รู้เรื่องราว ข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใดๆ ไม่ว่าจะสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใดๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย फिल्म การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้

“ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อมูลที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษาหรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิธีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรเลข โทรพิมพ์ หรือโทรสาร

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงการระบุเฉพาะชื่อ ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน หรือที่อยู่ทางธุรกิจ และข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

“เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล” หมายความว่า บุคคลที่ถูกระบุในข้อมูลส่วนบุคคล

“ผู้ควบคุมข้อมูล” หมายความว่า บุคคลธรรมดา คณะบุคคลหรือนิติบุคคล ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมดูแลการประมวลผลข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยี

“การปกปิดตัวตนของเจ้าของข้อมูล” หมายความว่า กระบวนการหรือวิธีการใดๆ ที่ทำให้ข้อมูลไม่สามารถนำมาใช้ระบุตัวตนของเจ้าของข้อมูลได้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ หน่วยงานอิสระของรัฐและหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“หน่วยงานกำกับดูแล” หมายความว่า ธนาครแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย และหน่วยงานกำกับดูแลและผู้ให้บริการทางการเงินอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้วยเทคโนโลยีทางการเงิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

คณะกรรมการ

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้วยเทคโนโลยีทางการเงิน ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนเจ็ดคน ได้แก่ ปลัดกระทรวงการคลังดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ผู้ว่าการธนาครแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ผู้อำนวยการสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกินห้าคน ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านเทคโนโลยี และด้านการเงินอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจด้วยเทคโนโลยีทางการเงิน

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะกรรมการอาจมีมติให้เชิญ รัฐมนตรีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณาให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะกรรมการเฉพาะกิจด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ให้ผู้ที่ได้รับเชิญและมาประชุมมีฐานะเป็นกรรมการตามวรรคหนึ่งสำหรับวาระการประชุมที่ได้รับเชิญนั้น

ให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ และอาจแต่งตั้งผู้ช่วยและเลขานุการได้ตามความจำเป็น

สำนักงานเศรษฐกิจการคลังปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ รวมทั้งจัดทำแผนส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้วยเทคโนโลยีทางการเงิน

(๒) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) วินิจฉัยปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้

(๔) ออกแนวปฏิบัติเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

การอำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมเกี่ยวกับการเงินการลงทุน

การเข้าถึงข้อมูลและการพัฒนาเทคโนโลยีทางการเงิน

มาตรา ๑๕ การทำธุรกรรมดังต่อไปนี้ หากได้ทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และได้ดำเนินการด้วยวิธีการและเทคโนโลยีที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ รูปแบบ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้ถือว่าชอบด้วยกฎหมาย และมีผลเช่นเดียวกับการทำธุรกรรมตามแบบและวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนั้นๆ และห้ามมิให้ปฏิเสธการรับฟังข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นพยานหลักฐานในกระบวนการพิจารณาตามกฎหมาย ทั้งในคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีอื่นใดเพียงเพราะว่าเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

(๑) ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

(๒) ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น

(๓) ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

(๔) ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของผู้ที่ประกอบการในธุรกิจประเภทซึ่งอยู่ภายใต้กำกับของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คณะกรรมการกำกับตลาดทุน หรือสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กฎหมายว่าด้วยสัญญาซื้อขายล่วงหน้า และกฎหมายว่าด้วยทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

(๕) ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต การประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัย และธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค

(๖) การจองซื้อหลักทรัพย์ การออกใบหลักทรัพย์ การส่งมอบหลักทรัพย์ การจัดทำทะเบียน การซื้อขายและการโอนหลักทรัพย์ ตลอดจนการจำนำและการบังคับจำนำหลักทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๗) การมอบฉันทะให้บุคคลอื่นเข้าประชุมและออกเสียงแทนผู้ถือหลักทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

(๘) การเรียก การประชุมผู้ถือหลักทรัพย์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์และการออกเสียงลงคะแนนทางอิเล็กทรอนิกส์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๙) ธุรกรรมเกี่ยวกับการเงินการลงทุนอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ทั้งนี้ ธุรกรรมตามมาตรานี้ให้หมายรวมถึง การกระทำใดๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมในทางแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ให้บริการทางการเงินต้องดำเนินการใดๆ เพื่อจัดให้ผู้ให้บริการแสดงตนหรือดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการทางการเงิน หรือยืนยันข้อเท็จจริงๆ ของผู้ใช้บริการ หรือการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามหรือเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการทำธุรกรรมที่ผู้ให้บริการทางการเงินต้องดำเนินการตามกฎหมาย และหากข้อมูลที่ช่วยในการตรวจสอบยืนยันเหล่านั้นอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ให้หน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่ทำให้ผู้ให้บริการทางการเงินสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว

ประเภทข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล และการเข้าถึงข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ รูปแบบ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๗ การแสดงตนหรือดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการทางการเงินตามมาตรา ๑๖ นอกจากจะดำเนินการโดยการแสดงตนต่อหน้าผู้ให้บริการทางการเงินแล้ว หากทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ดำเนินการด้วยเทคโนโลยีที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด แม้มิได้แสดงตนต่อหน้าผู้ให้บริการทางการเงินที่ให้มีผลเช่นเดียวกับการแสดงตนหรือดำเนินการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ใช้บริการของผู้ให้บริการทางการเงินตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเทคโนโลยีทางการเงิน ผู้ให้บริการทางการเงินหรือ ผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยีใดประสงค์ที่จะใช้ข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้เปิดเผย ผู้ให้บริการทางการเงินหรือผู้ให้บริการด้านเทคโนโลยีนั้นอาจขอข้อมูลที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด และมีการปกปิดตัวตนของเจ้าของข้อมูลแล้วจากหน่วยงานของรัฐที่ครอบครองข้อมูลดังกล่าวได้ และให้หน่วยงานของรัฐปกปิดตัวตนของเจ้าของข้อมูลก่อนดำเนินการเปิดเผยข้อมูลนั้นในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข รูปแบบ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

เมื่อหน่วยงานของรัฐได้เปิดเผยข้อมูลตามวรรคหนึ่งโดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปกปิดด้วยของเจ้าของข้อมูลที่คณะกรรมการประกาศกำหนดแล้ว หรือมอบหมายให้ผู้ที่อยู่ในรายชื่อที่คณะกรรมการยอมรับมาตรฐานการดำเนินการปกปิดตัวตนของเจ้าของข้อมูลเป็นผู้ปกปิดข้อมูลก่อนเปิดเผยแทนตน ให้ถือว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวสามารถทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

การปกปิดข้อมูลตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับการกรณการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่หน่วยงานของรัฐเปิดเผยโดยมีกฎหมายกำหนดให้สามารถกระทำได้

มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการใดๆ กับข้อมูลซึ่งทำการปกปิดตัวตนของเจ้าของข้อมูลแล้ว เพื่อให้สามารถระบุตัวตนของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับข้อมูลนั้นได้ เว้นแต่ผู้นั้นเป็นผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายหรือกระทำโดยสุจริต

มาตรา ๒๗ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำเนินการปกปิดตัวตนของเจ้าของข้อมูลใดเปิดเผยข้อมูลโดยทุจริตและมีได้ปกปิดข้อมูลตามมาตรฐานจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นสามารถระบุตัวตนของเจ้าของข้อมูลได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท

สรุป

ประเทศไทยได้มีการพยายามพัฒนานโยบายกำกับดูแลฟินเทคเพื่อรองรับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต แต่ยังมีอุปสรรคเกี่ยวกับความไว้วางใจในระบบฟินเทค ว่าการนำข้อมูลไปใช้มีความปลอดภัยหรือไม่ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีกฎหมายที่สอดรับเทคโนโลยีมาใช้ เพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการทำธุรกรรมทางการเงิน ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความคุ้มครองข้อมูลของตนอย่างปลอดภัยและให้ผู้ประกอบการฟินเทคสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จำเป็นได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะการทำธุรกรรมด้วยวิธีการทางดิจิทัล หรือการประกอบธุรกิจด้วยเทคโนโลยีทางการเงิน

บรรณานุกรม

Admin In Fintech Blog. Fintech Forum, ยุคทองของ Startup ยุคทองของ Fintech. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒, จาก <http://www.fintech.co.th/startup-fintech-thailand/>

Anak Mirasing. Chatbotคืออะไร ดียังไงมารู้กันใน ๑๐ นาที. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒, จาก <https://medium.com/@igroomgrim/chatbot-%E0%B8%84%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%AD%E0%B8%B0%E0%B8%84%E0%B8%A3-%E0%B8%84%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A1%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B8%E0%B8%84%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84-%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%B5-๓๕๖๑๖๕dd๓๔b๘>

apple pay. สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒, จาก <https://www.mindphp.com/%E0%B8%8A%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1/๒๔๑-mobile-application/๕๗๗๔-apple-pay.html>

blockchain. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒, จาก

G-Able. Fintech ความท้าทายโลกบริการทางการเงินยุคใหม่. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒, จาก <https://www.g-able.com/digital-review/fintech-%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%82%E0%B8%A5%E0%B8%81%E0%B8%8A%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A7/>

<https://techsauce.co/tech-and-biz/introduction-to-bitcoin-and-coins-coth/>

<https://techsauce.co/tech-and-biz/understand-blockchain-in-๕-minutes/>

Krungsri GURU. หัวใจของการสร้าง Fintech คืออะไร. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒, จาก <https://www.krungsri.com/bank/th/plearn-plearn/what-is-fintech-startups.html>

Mimee. ตามรอยกลยุทธ์ธนาคารทั้ง ๔ ตั้งบริษัทใหม่รับมือ Fintech. สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๒, จาก <https://techsauce.co/featured-article/๔-thai-commercial-banks-spinoff-new-company-to-handle-fintech-startup-disruption/>

Orn Smith. Bitcoin. สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๒, จาก

ชัชฎาภรณ์ ประยูรวงษ์. บทความกฎหมายฟินเทคกับการเข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัลของไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพฯ:สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๖๑)